

УДК 321

О. Потіха, канд. істор. наук, В. Ніконенко, канд. філос. наук, проф.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСНОВНІ ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ

O. Potikha, Ph.D., V. Nikonenko, Ph.D., Prof.

MAIN WAYS OF FORMING POLITICAL CULTURE OF STUDENTS

Становлення громадянського суспільства і правової держави в Україні вимагає створення необхідних політичних засад для формування політичної культури сучасної студентської молоді.

Підвищення рівня політичної культури, знання та вміння використовувати політику, як засіб пізнання і перетворення світу дасть можливість молодому поколінню звільнити політичну свідомість від стереотипів та догматичного мислення. Кардинальні зміни і перебудова у політичній сфері нашого суспільства неможливі без змін політичної культури громадян, насамперед студентської молоді, котрі здатні свідомо мислити, діяти і приймати відповідні рішення.

Політична культура виступає одним з найважливіших елементів політичної системи суспільства. Рівень її розвитку свідчить власне про розвиненість цієї системи. Політична культура, відображаючи політичну і юридичну компетентність громадян, громадських і політичних діячів та їх політичну поведінку, значно впливає на формування і функціонування політичних і державних інститутів, визначає характер взаємозв'язку держави і громадянського суспільства.

У сучасній політичній науці існує багато визначень політичної культури. Узявши їх до уваги, можна стверджувати, що політична культура – це явище соціальне і являє собою рівень, характер і зміст політичних знань і навичок громадян, їхньої політичної поведінки і участі у суспільно-політичному житті, а також рівень розвитку власне політичних відносин, політичного життя, системи демократії і політичної освіти в суспільстві.

Політична культура виступає частиною загальнолюдської культури, вона визначає ставлення індивіда до політики, до його участі в політичному житті. Політична культура виступає у нерозривному зв'язку з політичною владою і є засобом її досягнення. Розвиток політичної культури студентської молоді набуває особливої актуальності сьогодні. Це зумовлено необхідністю виховувати нові кадри інтелігенції, котрі здатні стати на чолі держави і здійснювати оновлення політичного життя в Україні. Очілювачами держави повинні бути освічені, талановиті, політично свідомі молоді люди. Низький рівень, або й, взагалі, відсутність у значної їх частини політичної культури негативно позначається на державному житті нашої країни.

У політичному процесі діє ціла низка інститутів, а з політичною системою суспільства взаємодіють різні сфери громадського життя, що певною мірою беруть участь у формуванні політичної культури студентської молоді, визначають основні

напрямки цього процесу. Зокрема, це духовно-ідеологічна діяльність держави, політичних партій, засобів масової інформації, освітньо-просвітницька діяльність вищих закладів освіти, вплив науки, бізнесу, трудового колективу, сім'ї.

Одним з найважливіших шляхів формування політичної культури молоді виступає навчальний і виховний процес у вищих закладах освіти. Адже саме тут здійснюється значна частина політичного виховання, метою якого є насамперед докладне інформування студентства про політичний процес, політичну систему суспільства та її норми. Саме навчальні заклади зобов'язані наповнювати навчальні плани дисциплінами, що сприяють утвердженню патріотичних цінностей та вихованню політично свідомих громадянин своєї держави. Зокрема, це вивчення політології, політичної історії, основ демократії європейських країн, що дасть змогу враховувати помилки минулих поколінь та користати з величезного соціокультурного досвіду, нагромадженого у демократичних країнах.

Важливою умовою формування політичної культури студентів також є їх залучення до політичного процесу, до практичної участі у різних формах політичної діяльності, їх взаємодія з політичною реальністю. Адже на власному політичному досвіді виробляються практичні навички, форми та методи політичної діяльності.

Студентська молодь завжди виступала рушійною силою політичних змін у країні. Сьогодні українське студентство виступає реальною політичною силою, яка повинна впливати на вибір політичних рішень і дій державної влади в Україні. Однак відсутність у молодих українців необхідної політичної підготовки, низький рівень політичної культури, аполітичність призводять до непередуманих рішень і непоправних помилок у процесі становлення українського громадянського суспільства та правової держави. Надзвичайно важливим і актуальним сьогодні є підтримка студентської молоді і допомога у становленні власних світоглядних позицій щодо вибору правильних політичних орієнтацій та у ставленні до влади.

Таким чином, навчання та освітній процес разом із практичною участю у суспільно-політичному житті виступають чи не найважливішими чинниками формування політичної свідомості та політичної культури нинішнього українського студентства.